

Mój dzień od rana do wieczora.

Мой день с утра до вечера.

Урок 16. Тема: Мой день с утра до вечера.

Lekcja 16. Temat: Mój dzień od rana do wieczora.

Здравствуй!

Witaj w pierwszej lekcji kursu na poziomie średnio zaawansowanym. Myślę, że wiadomości przedstawione w pierwszej części kursu nie stanowią dla Ciebie problemu i że kolejną partię materiału równie szybko i z łatwością opanujesz!

Tę część poświęcimy nieco trudniejszym zagadnieniom; porozmawiamy o zdrowiu, samopoczuciu, emocjach itp. Poszerzymy też zakres naszej gramatyki tak, byś z łatwością mógł posługiwać się jeśli nie wszystkimi, to większością części mowy.

Przystąpmy zatem do lekcji!

Dziś porozmawiamy o czynnościach, jakie zwykle wykonujemy w ciągu dnia. Niektóre z tych czynności umiesz już nazwać, są nimi m.in. jedzenie śniadania, obiadu i kolacji.

Przypomnimy sobie też godziny, bo zwykle nasze rutynowe czynności wykonujemy w określonym czasie. Pierwszą czynnością w ciągu dnia, jaką wykonujesz, jest budzenie się. Spytałem Cię teraz, o której godzinie się budzisz:

В котором часу ты просыпаешься?

O której godzinie się budzisz?

Wyrażenie „В котором часу” znasz z lekcji 7. i wiesz już, że oznacza ono „O której godzinie”. Zaimek „ты” też jest Ci już znany, pozostaje nam tylko do wyjaśnienia słowo „просыпаешься”. Czasownik ten znaczy „budzisz się” i jest to czasownik zwrotny (jak w języku polskim) i odmienia się on według koniugacji I:

я просыпаюсь, ты просыпаешься, он / она / оно просыпается

ja się budzę, ty się budzisz, on / ona / ono się budzi

мы просыпаемся, вы просыпаетесь, они просыпаются

my się budzimy, wy się budzicie, oni się budzą

Jeśli się budzisz o 7.30, to na takie pytanie możesz odpowiedzieć:

Я просыпаюсь в половине восьмого.

Budzę się wrót do ósmej.

Określanie godziny nie jest dla Ciebie już problemem, więc odpowiedz na moje pytania:

1. В котором часу обычно просыпается твоя сестра?

обычно - zwykle

твоя - twoja

.....

2. В котором часу просыпается твоя мама в понедельник?

.....

3. В котором часу просыпается твой папа в воскресенье?

.....

4. В котором часу просыпается твой брат в среду?

.....

5. В котором часу просыпается твой дядя в четверг?

.....

Na powyższe pytania możesz odpowiedzieć tak:

Моя сестра обычно просыпается в половине восьмого.

Moja siostra zwykle się budzi o wpół do ósmej.

В понедельник моя мама просыпается без двадцати семь.

W poniedziałek moja mama budzi się za dwadzieścia siódma.

В воскресенье мой папа просыпается без четверти девять.

W niedzielę mój tato budzi się za kwadrans dziewiąta.

Jeśli mówimy, że coś robimy „za” (np. za pięć pierwsza), nie używamy już przyimka „в” (jak to się dzieje w pozostałych przypadkach - np. "в три часа", "в половине первого", "в двадцать десятого"). O tym mówiłam Ci już w lekcji, która dotyczyła określania czasu.

В среду мой брат просыпается в двадцать десятого.

W środę mój brat budzi się dwadzieścia po dziewiątej.

В четверг мой дядя просыпается в восемь часов.

W czwartek mój wujek budzi się o godzinie ósmej.

Jak już się obudzimy, to zazwyczaj wstajemy (chyba że lekarz każe nam cały dzień leżeć w łóżku, ale teraz tego nie zakładamy, a o chorobach jeszcze będzie czas mówić). Nie wiem, o której godzinie wstajesz, dlatego Cię o to spytam:

В котором часу ты встаёшь?

O której godzinie wstajesz?

встаёшь – wstajesz – jest to czasownik I koniugacji i tak się odmienia:

я встаю, ты встаёшь, он / она / оно встаёт

ja wstaję, ty wstajesz, on / ona / ono wstaje

мы встаём, вы встаёте, они встают

my wstajemy, wy wstajecie, oni wstają

Jeśli lubisz poleniuchować i wstajesz o 10.00, to powiesz:

Я встаю в десять часов.

Wstaję o godzinie dziesiątej.

A jeśli spytam Cię:

В котором часу встают твои родители?

O której godzinie wstają twoi rodzice?

To możesz odpowiedzieć mi na przykład:

Мои родители встают в половине девятого.

Moi rodzice wstają o wpół do dziewiątej.

Po tym, jak już się obudziłeś i wstałeś, pewnie myjesz zęby i ręce, a potem jesz śniadanie.

"Myć zęby" to po rosyjsku:

чистить зубы

myć zęby

czyli dosłownie „czyścić zęby”. A oto jak odmienia się czasownik "чистить" (dosł. "czyścić"):

я чищу, ты чистишь, он / она / оно чистит

ja czyszczę, ty czyścisz, on / ona / ono czyści

I liczba mnoga:

МЫ ЧИСТИМ, ВЫ ЧИСТИТЕ, ОНИ ЧИСТЯТ
my czyścimy, wy czyścicie, oni czyszczą

Myć zęby to po rosyjsku „чистить”, ale myć ręce to już „мыть руки”:

мыть руки
myć ręce

A tak odmienia się ten czasownik:

Я МОЮ, ТЫ МОЕШЬ, ОН / ОНА / ОНО МОЕТ
ja myję, ty myjesz, on / ona / ono myje

МЫ МОЕМ, ВЫ МОЕТЕ, ОНИ МОЮТ
my myjemy, wy myjecie, oni myją

Sam widzisz, że czasownik ten należy do koniugacji I i końcówki ma takie, jak chociażby „читать” lub czasownik zwrotny „одеваться”, który to poznałeś w lekcji o ubraniach. Jak już się umyjesz i ubierzesz, to jesz śniadanie. Odmianę „jeść śniadanie”, podobnie jak „jeść obiad” i „jeść kolację”, poznałeś już w lekcji 13.

Po wykonaniu wszystkich tych czynności zazwyczaj wychodzisz z domu i idziesz albo do pracy, albo do szkoły, albo np. na zakupy. Wyrażenia te powiemy po rosyjsku odpowiednio: „идти на работу”, „идти в школу”, „идти за покупками”. Czasownik „iść” już nam się pojawił, dla przypomnienia podaję Ci odmianę:

Я ИДУ, ТЫ ИДЕШЬ, ОН / ОНА / ОНО ИДЕТ
ja idę, ty idziesz, on / ona / ono idzie

МЫ ИДЕМ, ВЫ ИДЕТЕ, ОНИ ИДУТ
my idziemy, wy idziecie, oni idą

на работу – już było, wiesz już, że oznacza „do pracy”
в школы – też już było i pamiętasz znaczenie ("do szkoły")
за покупками – znaczy „na zakupy”, a samo słowo „покупки” to "zakupy". Zwróć uwagę, że w rosyjskim mówimy "**за** покупками", jakby "za zakupami", a w polskim "**na** zakupy".

Powiedz teraz dla przypomnienia i utrwalenia zdanie: „Moja mama idzie do pracy o 7.30”.

.....

I sprawdź ze mną:

Моя мама идёт на работу в половине восьмого.

Moja mama idzie do pracy o wrót do ósmej.

I jeszcze takie zdanie: „Pracuje od 8 do 14”.

Chcąc wyrazić po rosyjsku, że coś odbywa się "od... do..." powiemy albo "**с... по...**" (to jest wersja **oficjalna**), albo "**с... до...**" (wersja **nieoficjalna**, potoczna). Z gramatycznego punktu widzenia wygląda to tak:

a) wersja nieoficjalna:

С... (кого? czego? – dopełniacz) до... (кого? czego? – też dopełniacz)

b) wersja oficjalna:

С... (кого? czego? – dopełniacz) по... (кого? co? – biernik)

Работать – pracować - jest to czasownik koniugacji pierwszej (końcówka "-ть". Odmienia się jak znany Ci już czasownik "читать"), a więc nasze zdanie powiemy:

Она работает с восьми до двух.

Pracuje od ósmej do drugiej.

Dopełniacz liczebników podałam już Ci w lekcji z godzinami.

Spróbujmy teraz rozbudować to zdanie, mówiąc, że: „Zwykle moja mama pracuje od poniedziałku

do środy od 8 do 14”.

Обычно моя мама работает с понедельника по среду с восьми до двух часов.
Zwykle moja mama pracuje od poniedziałku do środy od ósmej do godziny drugiej.

"Понедельник" jest rzeczownikiem II deklinacji i odmienia się jak znany Ci już „stół” ("стол" - rzeczownik rodzaju męskiego zakończony na spółgłoskę), natomiast "środa" ("среда") jest rzeczownikiem rodzaju żeńskiego i należy do deklinacji pierwszej (odmienia się jak np. "книга"). W odniesieniu do dni tygodnia częściej używana jest konstrukcja "с... по...". Myślę, że tytuł naszej lekcji nie jest dla Ciebie zagadką i wiesz, że oznacza on: „Mój dzień od rana do wieczora”.

W naszym rozkładzie dnia doszliśmy już do popołudnia. A po południu:

Jemy obiad, czyli: „Мы обедаем” – znasz już odmianę.

A po obiedzie możemy odrabiać lekcje:

делать уроки
odrabiać lekcje

уроки - lekcje

делать – dosłownie oznacza „robić”, ale w naszym wyrażeniu powiemy prędzej „odrabiać”. „Делать” jest czasownikiem koniugacji I (końcówka "-ть", odmienia się jak chociażby czytać – "читать").

Możemy też spacerować, a więc:

гулять
spacerować

гулять – czasownik koniugacji I, odmienia się jak "читать" (końcówka "-ть"), występował już w naszych lekcjach

Albo też możesz pojechać sobie dla przyjemności na rowerze. "Jeździć na rowerze" (dla przyjemności) to tak, jak "jeździć na łyżwach" czy "jeździć na nartach" (dla przyjemności). Omawialiśmy już ten czasownik i pewnie pamiętasz, że jest nim „кататься”. Musisz tylko wiedzieć, że "rower" to:

велосипед

rower

A „кататься” powiemy po rosyjsku **"на чём?"** ("na czym?"), czyli rzeczownik stawiamy w miejscowniku. „Велосипед” jest rzeczownikiem rodzaju męskiego, zakończonym na spółgłoskę i należy do deklinacji II, a więc powiemy:

кататься на велосипеде

jeździć na rowerze (dla przyjemności)

Spróbujmy powiedzieć zdanie: „Po obiedzie jeżdżę na rowerze lub spaceruję”.

po obiedzie / po południu - после обеда
lub - или

После обеда я катаюсь на велосипеде или гуляю.

Po obiedzie / Po południu jeżdżę na rowerze lub spaceruję.

Niektórzy po obiedzie robią zakupy (wcześniej mówiliśmy „iść na zakupy”, a teraz - „robić zakupy”) lub sprzątają mieszkanie. Po rosyjsku to będzie odpowiednio:

делать покупки

robić zakupy

покупки - zakupy - wspominaliśmy już o tym rzeczowniku
делать - robić - koniugacja I, końcówka "-ть"

i sprzątać mieszkanie:

убирать квартиру
sprzątać mieszkanie

убирать - sprzątać - czasownik koniugacji I (końcówka to "-ть", resztę umiesz już sam doskonale odmieniać, bo było już dość sporo czasowników tej koniugacji). Jeżeli chodzi o przypadek, jaki wymagany jest po tym czasowniku, to jest nim biernik ("убирать что?" - "sprzątać co?"), a w związku z tym, że mieszkanie w rosyjskim - jak już pamiętasz - jest rzeczownikiem rodzaju żeńskiego, zakończonym na "-а" i należącym do deklinacji I, dlatego powiemy właśnie "убирать квартиру".

Przetłumacz zdania i porównaj z odpowiedziami:

1. Często robię zakupy.
.....

2. Po obiedzie zwykle sprzątam mieszkanie.
.....

3. Mój wujek często jeździ na rowerze (dla przyjemności).
.....

4. Ty zawsze pracujesz od poniedziałku (w rosyjskim „понедіаіек” jest rodzaju męskiego - II deklinacja) do piątku (w rosyjskim „піаітек” jest rodzaju żeńskiego - I deklinacja).
.....

5. Mój kuzyn rzadko pracuje od 9 do 17.
.....

1. Я часто делаю покупки.

2. После обеда мы обычно убираем квартиру.

3. Мой дядя часто катается на велосипеде.

4. Ты всегда работаешь с понедельника по пятницу.

5. Мой двоюродный брат редко работает с девяти до пяти.

Jak już pojeździłeś na rowerze czy pospacerowałeś, to czas na wieczorne czynności. Wieczorem na pewno jesz kolację (chyba że się odchudzasz):

я ужинаю
jem kolację

Na temat tego czasownika już była mowa, jeśli nie pamiętasz jak się on odmienia, to zapraszam do lekcji 13.

"Po kolacji" powiemy po rosyjsku:

после ужина
po kolacji

„После ужина”, a więc "po kolacji" możesz oglądać telewizję ("смотреть телевизор"), czytać książki ("читать книги") lub słuchać muzyki ("слушать музыку"). Powyższe zwroty poznałeś już w lekcji 10., a czasowniki w nich zawarte odmieniają się wg koniugacji I ("читать", "слушать" - końcówki "-ть") i wg koniugacji II ("смотреть" - końcówka "-ть").

Spytam Cię, co jeszcze robisz po kolacji:

Что ты ещё делаешь после ужина?
Co jeszcze robisz po kolacji?

ещё - jeszcze

A Ty możesz odpowiedzieć, że bierzesz prysznic:

Я принимаю душ.
Biorę prysznic.

принимаю - dosłownie oznacza „przyjmuję” (bezokolicznik to „принимать”, końcówka "-ть") i

odmienia się wg koniugacji I ze stałym akcentem na „a”:

я принимаю, ты принимаешь, он / она / оно принимает
(dosł.) ja przyjmuję, ty przyjmujesz, on / ona / ono przyjmuje

мы принимаем, вы принимаете, они принимают
(dosł.) my przyjmujemy, wy przyjmujecie, oni przyjmują

Rzeczownik „принимать” w połączeniu w rzeczownikiem „душ” tworzy wyrażenie „brać prysznic”.

A potem pozostaje nam tylko położyć się. Załóżmy, że robisz to codziennie o 21.30.

Powiesz:

Каждый день я ложусь в половине десятого.
Codziennie kładę się o wpół do dziesiątej.

каждый день
synonim ежедневно

ложусь – czasownik zwrotny (tak jak w polskim), należący do koniugacji II, oznacza „kłaść się” (bezokolicznik to "ложиться"). Zobacz, jak się odmienia:

я ложусь, ты ложишься, он / она / оно ложится
ja się kładę, ty się kładziesz, on / ona / ono się kładzie

мы ложимся, вы ложитесь, они ложатся
my się kładziemy, wy się kładziecie, oni się kładą

Częściej jednak powiemy „kłaść się spać”, niż samo „kłaść się”, czyli:

ложиться спать

kłaść się spać

Mówiliśmy dziś o rutynowych czynnościach, które wykonujemy w ciągu dnia, a dokładniej o określonej porze dnia. W celu określenia jaką czynność kiedy wykonujemy bardzo przydatne okazały nam się wyrażenia:

каждое утро

co rano, każdego poranka

"Каждое" – słowo to poznałeś już w wyrażeniu „каждый день”. Z tym, że w wyrazie „каждый” mamy końcówkę "-ый", ponieważ „dzień” jest rodzaju męskiego. Dla rodzaju nijakiego będzie "-ое", czyli tak, jak w omawianym przez nas wypadku.

Natomiast dla rodzaju żeńskiego końcówka będzie "-ая" ("каждая").

"Каждое утро" to inaczej:

по утрам

co rano, każdego poranka

Przyimek „по”, oznaczający „po”, wymaga po sobie celownika. W tym wypadku nasz rzeczownik jest w liczbie mnogiej, dlatego podaję Ci już gotową odmianę (liczby mnogiej rzeczowników jeszcze nie omawialiśmy). Całe wyrażenie przetłumaczymy oczywiście nie dosłownie, tylko tak, jak mówimy po polsku, a więc „co rano”, „każdego poranka”.

Natomiast „dziś rano” powiemy:

сегодня утром

dziś rano

Po obiedzie czy po południu to „после обеда”, ale to już znasz. „Dziś po południu / po obiedzie” powiemy:

сегодня после обеда

dziś po południu / dziś po obiedzie

"Wieczorem" powiemy:

вечером

wieczorem

A "dziś wieczorem" powiemy tak:

сегодня вечером

dziś wieczorem

"Co wieczór" to po rosyjsku:

каждый вечер

co wieczór

lub

по вечерам

co wieczór, wieczorami

Jeżeli jakieś czynności wykonujesz tylko w określonym dniu tygodnia, na przykład w poniedziałki, to powiesz:

по понедельникам

co poniedziałek

To nie jest trudne. Wystarczy zapamiętać, że musimy powiedzieć „по” i do każdego dnia tygodnia dodać końcówkę „-ам” ("понедельник" – "понедельникам") lub samo „-м” dla dni tygodnia,

które kończą się na "-a", na przykład "среда" - "по средам" (za wyjątkiem niedzieli - w tym przypadku powiemy "по воскресеньям" - za chwilę to usłyszysz) itp.

"Co poniedziałek" możemy powiedzieć tak:

каждый понедельник

co poniedziałek

To też nie jest trudne. Musimy tylko wiedzieć, że dzień tygodnia stawiamy w bierniku, a że poniedziałek, wtorek, czwartek są rodzaju męskiego lub nijakiego, to wiemy, że biernik jest taki sam jak mianownik. W przypadku rodzaju żeńskiego jest inaczej, biernik nie jest taki sam jak mianownik.

Środa, piątek i sobota są w rosyjskim rodzaju żeńskiego i powiemy to inaczej. Za chwilę usłyszysz jak.

каждый вторник

co wtorek

по вторникам

co wtorek

каждую среду

co środę

по средам

co środę

каждый четверг

co czwartek

по четвергам

co czwartek

каждую пятницу

co piątek

по пятницам

co piątek

каждую субботу

co sobotę

по субботам

co sobotę

каждое воскресенье

co niedzielę

по воскресеньям

co niedzielę

Nasza długa lekcja dobiegła końca. Mam nadzieję, że materiał omawiany dziś nie sprawia Ci większych problemów. Oczywiście zachęcam do tak częstych powtórek, jak to tylko możliwe. Na koniec poproszę Cię o odpowiedzenie na poniższe pytania:

1. Что ты делаешь по утрам?

.....

2. Что ты делаешь после обеда?

.....

3. В котором часу ты ложишься спать?

.....

4. Что ты обычно делаешь по субботам?

.....

5. Что ты всегда делаешь по пятницам?

.....

Myślę, że z łatwością odpowiedziałeś na moje pytania. Po dokładnym przestudiowaniu naszej lekcji, zapraszam do zrobienia przygotowanych przeze mnie ćwiczeń.

Пока!

Lila

Ściąga

Слова и выражения

просыпаться	budzić się
вставать	wstawać
чистить зубы	myć zęby
мыть руки	myć ręce
работать с... по...	pracować od... do... (wersja oficjalna)
работать с... до...	pracować od... do... (wersja nieoficjalna)
делать уроки	odrabiać lekcje
гулять	spacerować
велосипед	rower
кататься на велосипеде	jeździć na rowerze (dla przyjemności)
делать покупки	robić zakupy
убирать квартиру	sprzątać mieszkanie
принимать душ	brać prysznic
ложиться спать	kłaść się spać
каждое утро	co rano, każdego poranka
по утрам	co rano, każdego poranka
сегодня утром	dziś rano
после обеда	po południu
сегодня после обеда	dziś po południu
вечером	wieczorem
сегодня вечером	dziś wieczorem
каждый вечер	co wieczór, każdego wieczору
по вечерам	co wieczór, każdego wieczору
в понедельник	w poniedziałek
по понедельникам	w poniedziałki, co poniedziałek
каждый понедельник	w poniedziałki, co poniedziałek
во вторник	we wtorek
каждый вторник	we wtorki, co wtorek

по вторникам	we wtorki, co wtorek
в среду	w środę
каждую среду	w środy, co środę
по средам	w środy, co środę
в четверг	w czwartek
каждый четверг	w czwartki, co czwartek
по четвергам	w czwartki, co czwartek
в пятницу	w piątek
каждую пятницу	w piątki, co piątek
по пятницам	w piątki, co piątek
в субботу	w sobotę
каждую субботу	w soboty, co sobotę
по субботам	w soboty, co sobotę
в воскресенье	w niedzielę
каждое воскресенье	w niedziele, co niedzielę
по воскресеньям	w niedziele, co niedzielę

Предложения

В котором часу ты просыпаешься?	O której godzinie się budzisz?
Я просыпаюсь в половине восьмого.	Budzę się w pół do ósmej.
Моя сестра обычно просыпается в половине восьмого.	Moja siostra zwykle się budzi w pół do ósmej.
В понедельник моя мама просыпается без двадцати семь.	W poniedziałek moja mama budzi się za dwadzieścia siódma.
В воскресенье мой папа просыпается без четверти девять.	W niedzielę mój tato budzi się za kwadrans dziewiąta.
В среду мой брат просыпается в двадцать десятого.	W środę mój brat budzi się dwadzieścia po dziewiątej.
В котором часу ты встаёшь?	O której godzinie wstajesz?
Я встаю в десять часов.	Wstaję o godzinie dziesiątej.

В каком часу встают твои родители?	O której godzinie wstają twoi rodzice?
Мои родители встают в половине девятого.	Moi rodzice wstają wpół do dziewiątej.
Моя мама идёт на работу в половине восьмого.	Moja mama idzie do pracy wpół do ósmej.
Она работает с восьми до двух.	Ona pracuje od ósmej do drugiej.
Обычно моя мама работает с понедельника по среду с восьми до двух часов.	Zwykle moja mama pracuje od poniedziałku do środy od godziny ósmej do drugiej.
После обеда я катаюсь на велосипеде или гуляю.	Po południu (po obiedzie) jeżdżę na rowerze lub spaceruję.
Я часто делаю покупки.	Często robię zakupy.
После обеда мы обычно убираем квартиру.	Po południu / Po obiedzie zwykle sprzątamy mieszkanie.
Мой дядя часто катается на велосипеде.	Mój wujek często jeździ na rowerze.
Ты всегда работаешь с понедельника по пятницу.	Ty zawsze pracujesz od poniedziałku do piątku.
Мой двоюродный брат редко работает с девяти до пяти.	Mój kuzyn rzadko pracuje od dziewiątej do piątej.
Что ты ещё делаешь после ужина?	Co ty jeszcze robisz po kolacji?
Я принимаю душ.	Biorę prysznic.
Каждый день я ложусь спать в половине десятого.	Codziennie kładę się spać o wpół do dziesiątej.